

Projektowanie ruralistyczne - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Projektowanie ruralistyczne
Kod przedmiotu	02.1-WI-ArchP-PRR-S21
Wydział	Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska
Kierunek	Architektura
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. inżyniera architekta
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	6
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr inż. arch. Piotr Sobierajewicz

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Projekt	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę
Wykład	15	1	-	-	Egzamin

Cel przedmiotu

w zakresie wiedzy: Celem w zakresie wiedzy jest zapoznanie studenta z podstawowymi typami i formami osadnictwa występującego na terenach Polski poczynając od kształtowania się osadnictwa średniowiecznego, kapitalistycznego przez okres uspołecznionej gospodarki rolnej do współczesnego osadnictwa w gospodarce wolnorynkowej włącznie z dyspozycją i podziałem działek siedliskowych rozkładem pól, rodzajem komunikacji wewnętrzne, typologią zabudowy charakterystyczną dla różnych niw siedliskowych od założeń pałacowo-dworskich, folwarcznych do chłopskich oraz współczesne rozwiązania przestrzenne i urbanistyczno-architektoniczne mające wpływ na zrównoważony rozwoju terenów wiejskich;

w zakresie umiejętności: Celem w zakresie umiejętności jest nauczenie studenta przeprowadzania urbanistycznej analizy i oceny , funkcjonalno-przestrzennej, społeczno-środowiskowej i estetyczno- technicznej istniejącego stanu zagospodarowania zabudowy wiejskiej oraz formułowania urbanistycznych wniosków projektowych;

w zakresie kompetencji personalnych i społecznych: Celem w zakresie kompetencji personalnych i społecznych jest przygotowanie studenta do samodzielnego poszerzania wiedzy, doświadczeń i umiejętności podczas wykonywania indywidualnie i w zespole projektowych zadań projektowych i inwentaryzacyjno-studialnych w terenie.

Wymagania wstępne

brak wymagań

Zakres tematyczny

Wykład:

Celem jest nabycie przez studenta wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w zakresie rozpoznania typologicznego istniejących układów przestrzennych zarówno w ujęci historycznym jak i współczesnym oraz formy kształtowania i dostosowania obszarów wiejskich do współczesnych potrzeb w ujęciu zrównoważonej polityki przestrzennej.

Podstawowe pojęcia i definicje urbanistyczne dotyczące wiejskich układów urbanistycznych, w tym głównych elementów kształtujących osadnictwo wiejskie takich jak: warunki kulturowe, gospodarcze, społeczne, topograficzno - środowiskowe, polityczne, prawne. Rodzaje typologii wsi samorodnych, zakładanych na tzw. prawie, folwarcznych, uspołecznionych, wsi zrównoważonych i samowystarczalnych, tematycznych i innych wspieranych programami pomocy Unii Europejskiej. Historyczne i współczesne układy przestrzenne zabudowy zagrodowej o różnych układach siedliskowych i ich wpływem na środowiskowe warunki bytowania człowieka. Historyczne i współczesne typy i rodzaje układów komunikacyjnych na obszarach zabudowy wiejskiej, ich zalety i wady. Charakterystyka układów i rodzajów zieleni na terenach wiejskich. Organizacja funkcjonalno - przestrzenna urbanistycznych elementów przestrzennego zagospodarowania wsi oraz wpływ tych układów na ich wewnętrzną i zewnętrzną dostępność. Zasady kompozycji i kształtowanie krajobrazu obszarów wiejskich; historia osadnictwa i typy rozplanowania wsi; zagadnienia regionalizmu; wielofunkcyjność obszarów wiejskich; współczesne zarządzanie przestrzenią obszarów wiejskich. Charakterystyka elementów i cech środowiska przyrodniczego dla potrzeb architektury i urbanistyki. Wpływ cech środowiska na wykorzystanie terenu i ograniczenia w wykorzystaniu obszaru o danych cechach. Ocena warunków i możliwości lokalizacji obiektów pod względem fizjograficznym z uwzględnieniem materiałów będących wynikiem prac geodezyjnych.

Poszukiwanie głównych współzależności między elementami systemu obejmującego: osadnictwo, produkcję rolno leśną, funkcje rekreacyjne, ochronne i kształtowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych, komunikację itd, oraz konsekwencji nowych tendencji społeczno-gospodarczych, kulturowych i in. Wpływ rolnictwa uprzemysłowionego lub ekologicznego na kształt osadnictwa i walorów przyrodniczo-krajobrazowych; wycofywanie się ludności wiejskiej z zatrudnienia w rolnictwie; kształt planistyczno-przestrzenny i architektoniczny osadnictwa i budynków usługowych na obszarach wiejskich, itd. Współpraca z lokalnymi samorządami i lokalną społecznością w tworzeniu koncepcji rewitalizacyjnych dla obszarów wiejskich. Projekt obejmuje: - studia terenowe - zdjęcia, szkice obiektów usług handlowych i kulturalnych- koncepcję zagospodarowania dla zespołu/ siedliska z obiektem usługowym

Student zapoznaje się z problematyką istnienia w przestrzeni terenów poprzemysłowych. Poznaje procedurę formalno-prawną uznawania terenów za zdegradowane oraz

konsekwencjami takiego ich zaklasyfikowania. Poznaje różne rodzaje degradacji terenów, kierunki i cele ich rekultywacji w zależności od formy docelowego zagospodarowania. Zapoznaje się z technologiami i technikami rekultywacyjnymi stosowanymi na przemysłowych terenach zdegradowanych.

Pojęcia degradacji, dewastacji, rekultywacji, rewitalizacji i zagospodarowania terenu. Problem istnienia terenów przemysłowych w krajobrazach miejskich i otwartych. Wpływ zdegradowanych form przestrzennych na krajobraz i funkcjonalność obszarów, w tym na bezpieczeństwo ich użytkowania – zabudowa, komunikacja, formy otwarte. Konsekwencje uznania terenów za zdegradowane lub zdewastowane – planistyka rekultywacyjna. Wpływ warunków naturalnych na możliwości kształtowania krajobrazu przemysłowego – kształtowanie obszarów miejskich; kształtowanie obszarów podmiejskich i wiejskich; kształtowanie ciągów komunikacyjnych. Fazy rekultywacji terenów przemysłowych: rekultywacja techniczna, rekultywacja biologiczna, zagospodarowanie terenu. Inżynieria krajobrazu w rekultywacji terenów przemysłowych – techniki kształtowania rzeźby terenu; zabiegi hydro- i agrotechniczne; roślinność w krajobrazie przemysłowym; remonty, konserwacja i pielęgnacja elementów historycznych oraz terenów zieleni. Tereny pokopalniane jako wyzwanie dla regionu lubuskiego. Miejskie tereny przemysłowe w regionie lubuskim.

Projekt:

1. Geodezja (skala mapy, dokładność skali, mapa zasadnicza i ewidencyjna, symbolika i oznaczenia stosowane na mapie zasadniczej, treść mapy ewidencyjnej, pomiary geodezyjne jako źródło pozyskiwania informacji w zakresie realizacji mapy do celów projektowych, sprzęt geodezyjny wykorzystywany w pomiarach geodezyjnych, układy odniesienia współrzędnych XYH stosowane w geodezji)
2. Przeprowadzenie zespołowo w terenie szczegółowej inwentaryzacji urbanistycznej na wybranych do opracowania projektowego, obszarach zabudowy historycznej i współczesnej.
3. Zebrany i opracowany inwentaryzacyjny materiał źródłowy zostaje poddany planistycznej analizie w zakresie funkcjonalnym, kulturowym, środowiskowym, technicznym, estetycznym i społecznym.
4. Analiza uwarunkowań fizjograficznych (nasłonecznienie, przewietrzanie, zastoiny mas zimnego powietrza, spływ wód opadowych)
5. Analiza wnętrza krajobrazowych

Część zasadnicza opracowania projektowego:

1. Identyfikacja cech i ocena charakteru krajobrazów miejscowości
2. Wytyczne kształtowania krajobrazów miejscowości
3. Opracowanie koncepcji projektowych dla obszarów problemowych (koncepcje miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, studia form zabudowy i zagospodarowania terenu, wizualizacje krajobrazowych skutków interwencji projektowej) w obrębie zidentyfikowanych krajobrazów

Koncepcja programowo-przestrzenna rekultywacji wybranych terenów przemysłowych. Projekt ma zawierać: podstawy formalno-prawne projektu, charakterystykę terenu, ocenę stanu, harmonogram prac, działania rekultywacyjne z podziałem na fazę techniczną i biologiczną, konsekwencję podjętych działań dla możliwości zagospodarowania terenu.

Metody kształcenia

metody podające: Wykłady konwersatoryjny i informacyjny, dotyczące podstawowej wiedzy w zakresie podstawowych pojęć i elementów kształtowania osadnictwa wiejskiego realizowane są w sposób konwencjonalny z wykorzystaniem urządzeń audio - wizualnych.

metody poszukujące: Ćwiczenia projektowe dotyczące nabywania przez studenta praktycznych umiejętności, realizowane są w zespołach projektowych, wykonujących indywidualne i wspólne zadania inwentaryzacyjno -studialne. Metoda ćwiczebno - praktyczna (projekt) i eksponująca (pokaz)

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbolne efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
ZNA I ROZUMIE: projektowanie urbanistyczne w zakresie realizacji prostych zadań, w szczególności: niewielkich zespołów zabudowy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań i powiązań, a także prognozowanie procesów przekształceń struktury osadniczej miast i wsi;	• A.W2	• egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • praca kontrolna • prezentacja	• Wykład • Projekt
ZNA I ROZUMIE: zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie koniecznym do projektowania architektonicznego;	• A.W3	• bieżąca kontrola na zajęciach • dyskusja • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • praca kontrolna	• Wykład • Projekt
POTRAFI: zaprojektować prosty zespół urbanistyczny;	• A.U2	• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta • praca kontrolna • projekt	• Wykład • Projekt

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
POTRAFI: sporządzać opracowania planistyczne dotyczące zagospodarowania przestrzennego i interpretować je w zakresie koniecznym do projektowania w skali urbanistycznej i architektonicznej;	• A.U3	- bieżąca kontrola na zajęciach - obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta - praca kontrolna - projekt - prezentacja i obrona wykonanego projektu	- Wykład - Projekt
POTRAFI: dokonać krytycznej analizy uwarunkowań, w tym waloryzacji stanu zagospodarowania terenu i zabudowy;	• A.U4	- aktywność w trakcie zajęć - dyskusja - obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta - praca kontrolna - projekt - prezentacja i obrona wykonanego projektu	- Wykład - Projekt
POTRAFI: integrować informacje pozyskane z różnych źródeł, dokonywać ich interpretacji i krytycznej analizy;	• A.U6	- aktywność w trakcie zajęć - dyskusja - obserwacja i ocena aktywności na zajęciach - projekt - ocena poziomu kreatywności studenta wykazanej podczas procesu projektowania i bezpośrednich korekt	- Wykład - Projekt
POTRAFI: wdrażać zasady i wytyczne projektowania uniwersalnego w architekturze, urbanistyce i planowaniu przestrzennym	• A.U9	- aktywność w trakcie zajęć - dyskusja - praca kontrolna - projekt - prezentacja i obrona wykonanego projektu	- Wykład - Projekt
samodzielnego myślenia w celu rozwiązywania prostych problemów projektowych;	• A.S1	- aktywność w trakcie zajęć - obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta - projekt - ocena poziomu kreatywności studenta wykazanej podczas procesu projektowania i bezpośrednich korekt indywidualnych i zespołowych realizowanych metodą „mistrz-uczeń” - prezentacja i obrona wykonanego projektu	- Wykład - Projekt
JEST GOTÓW DO: brania odpowiedzialności za kształtowanie środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego, w tym za zachowanie dziedzictwa regionu, kraju i Europy	• A.S2	projekt	- Wykład - Projekt

Warunki zaliczenia

Wykład:

Weryfikacji wiedzy w zakresie podstawowych pojęć i definicji dotyczących układów osadniczych wsi oraz główne elementy przestrzennego zagospodarowania terenów wiejskich oraz historii osadnictwa wiejskiego w Polsce

Weryfikacja wiedzy dotyczącej rozróżniania urbanistycznych oznaczeń graficznych oraz podstawowych metod i technik analiz urbanistycznych.

Projekt:

Student uwzględnia w zadaniu urbanistycznym zebrane i opracowane dane projektowe na poziomie poprawności oraz w stopniu zaawansowania zgodnym z zakresem programu ćwiczeń projektowych, przedstawia do weryfikacji wspólnie z zespołem projektowym opracowane poinwentaryzacyjne, analizy i oceny struktur istniejącej zabudowy wiejskiej w zakresie metodologicznym zgodnym z programem ćwiczeń projektowych, przeprowadza prezentację własnych opracowań inwentaryzacyjno-studialnych, które wykonywane są na okresowych przeglądach z wykorzystaniem środków technicznych i materiałowych, wykazuje zainteresowanie samodzielnym poszerzaniem wiedzy, doświadczeń i umiejętności podczas wykonywania indywidualnie i w zespole projektowym urbanistycznych zadań inwentaryzacyjno-studialnych na zajęciach i w terenie, wykazuje się samodzielną pracą i współpracą w zespole projektowym nad wyznaczonym urbanistycznym zadaniem inżynierskim na podstawowym poziomie złożoności.

Zasady ustalania oceny:

Ocena osiągnięcia efektu kształcenia w kategorii: wiedza, umiejętności i kompetencje jest wynikiem zaliczenia przedmiotu na podstawie testu z progami punktowymi:

50% - 60% pozytywnych odpowiedzi – dst

61% - 70%	dst+
71% - 80%	db
81% - 90%	db+
91% - 100%	bdb

Ocena końcowa jest średnią oceną z projektu i zaliczenia wykładu. Zaliczenie wykładu odbywa się na podstawie ocen uzyskanych z kolokwiiów i systematyczności uczęszczania na zajęcia. Zaliczenie projektu - średnia ocen z oddań pośrednich i wejściówek

Literatura podstawowa

1. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (PROW 2014-2020), Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
2. Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS), Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
3. Bogusz W., Projektowanie architektoniczne i budownictwo regionalne, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1999 r.
4. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 7.10.1997 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie. Dz.U. nr 132/97.
5. Bogdanowski J., Kompozycja i planowanie w architekturze krajobrazu. Wyd. Ossolineum, 1976
6. Bogdanowski J., Łuczyńska – Bruzda M., Novak Z. Architektura krajobrazu, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa-Kraków, 1981
7. Chmielewski T.J., Systemy krajobrazowe. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa, 2012
8. Czarnecki W., Podstawy ruralistyki z elementami budownictwa wiejskiego. Wyd. WSFiZ, Białystok, 2004
9. Górniewicz B., Geneza, rozwój i programowanie układów osadniczych. Wyd. Politechniki Krakowskiej, Kraków, 1999
10. Górniewicz B., Uwagi na temat zasad kształtowania architektury wiejskiej. Wyd. Politechniki Krakowskiej, Kraków, 1998
11. Kamiński Z.J., Współczesne planowanie wsi w Polsce, Wyd. Politechniki Śląskiej, Gliwice, 2008
12. Novák Z., Planowanie przestrzenne i udział w nim architekta. Wyd. Politechniki Krakowskiej, Kraków, 1997
13. Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wraz z rozporządzeniami wykonawczymi
14. Ustawa prawo geodezyjne i kartograficzne z rozporządzeniami wykonawczymi
15. Gil J., Pomiar geodezyjne w praktyce inżynierskiej. Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2005
16. Kosiński W., Geodezja. Wyd. Naukowe PWN, 2019
17. Przewłocki S., Geodezja dla kierunków niegeodezyjnych. Wyd. Naukowe PWN, 2006
18. Jagielski A., Geodezja I w teorii i praktyce. Wydanie IV. Wyd. Geodpis, Kraków 2019
19. Jagielski A., Geodezja II. Wydanie III poprawione. Wyd. Geodpis, Kraków 2014

E-book:

1. Rzecz o dziedzictwie na wsi. Rady, przykłady, informacje
2. Każde miejsce opowiada swoją historię, czyli rzecz o dziedzictwie wiejskim

Literatura uzupełniająca

- Górka A., Krajobrazowy wymiar ruralistyki. Wyd. Politechniki Gdańskiej, Gdańsk, 2016
- Lipińska B., Ochrona dziedzictwa kulturowego. Ujęcie krajobrazowe. Wyd. Wydziału Architektury PG, Gdańsk, 2011
- Raszeja E., Ochrona krajobrazu w procesie przekształceń obszarów wiejskich. Wyd. Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Poznań, 2013
- Böhm A., O czynniku kompozycji w planowaniu przestrzeni, Wyd. Politechniki Krakowskiej, Kraków, 2016
- Górka A. Zagroda. Zagadnienia ruralistyki. Wyd. Politechniki Gdańskiej, Gdańsk, 2011
- Górka A. Krajobraz przestrzeni publicznej wsi. Zagadnienia ruralistyki. Wyd. Politechniki Gdańskiej, Gdańsk, 2012
- Szulc H., Morfogeneza osiedli wiejskich w Polsce. Prace Geograficzne nr 163
- Mikoś J.: Budownictwo ekologiczne. Wyd. Politechniki Śląskiej, Gliwice, 2000.

Uwagi

Sala wykładowa z możliwością zaciemnienia powinna być wyposażona w sprzęt audiowizualny, tablice do pisania i prezentowania plansz projektowych.

Sala projektowa z możliwością zaciemnienia powinna być wyposażona w stoły projektowe, w sprzęt audiowizualny, tablice do pisania i prezentowania plansz projektowych.

Zmodyfikowane przez dr hab. inż. arch. Marta Skiba, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 26-04-2022 12:58)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ